

2015

Министерство за финансии

Сектор за јавна внатрешна
финансиска контрола

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА ФУНКЦИОНИРАЊЕ НА СИСТЕМОТ НА ЈАВНА ВНАТРЕШНА ФИНАНСИСКА
КОНТРОЛА ЗА 2015 ГОДИНА**

Скопје, јули 2016 година

СОДРЖИНА

Страна

РЕЗИМЕ.....	4
1. ВОВЕД.....	5
2. ДОСТАВЕНИ ГОДИШНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА 2015 ГОДИНА.....	5
3. ИЗВЕШТАЈ ЗА КВАЛИТЕТОТ И СОСТОЈБАТА НА ФИНАНСИСКОТО УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА	7
3.1 Состојба во финансиското управување и контрола на централно ниво.....	7
3.2 Состојба во финансиското управување и контрола на локално ниво.....	7
3.3 Воспоставување децентрализиран систем на финансиско управување и контрола.....	9
3.4 Резултати од спроведената самопроценка на компонентите на финансиското управување и контрола.....	10
3.5 Постигнат напредок во финансиското управување и контрола во 2015 година	12
3.6 Утврдени слабости	13
3.7 Поединечни извештаи	13
4. ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНИТЕ РЕВИЗИИ И АКТИВНОСТИ НА ВНАТРЕШНАТА РЕВИЗИЈА ВО ЈАВНИОТ СЕКТОР ВО 2015 ГОДИНА	14
4.1 Доставени извештаи за извршени ревизии и активности на внатрешна ревизија на централно и локално ниво	14
4.2 Вкупна состојба на внатрешната ревизија кај субјектите на централно ниво.....	16
4.2.1 Состојба на внатрешната ревизија на централно ниво согласно доставените годишни извештаи за 2015 година	15
4.2.1.1 Постигнат напредок во внатрешната ревизија на централно ниво во 2015 година во однос на претходната година	19
4.2.1.2 Утврдени слабости во внатрешната ревизија на централно ниво во 2015 година во однос на претходната година	19
4.2.2 Состојба на внатрешната ревизија на локално ниво согласно доставените годишни извештаи за 2015 година	20
4.2.2.1 Постигнат напредок во внатрешната ревизија на локално ниво во 2015 година во однос на претходната година	23
4.2.2.2 Утврдени слабости во внатрешната ревизија на локално ниво во 2015 година во однос на претходната година	23
4.3 Спроведена сертификација на внатрешните ревизори	24
4.4 Поединечни извештаи	24

ЗАКЛУЧОЦИ	25
ПРИЛОГ I. Прегледи	30
ПРИЛОГ II. ПОЕДИНЕЧНИ ИЗВЕШТАИ	44

1. Поединечни извештаи за квалитетот и состојбата на системот за финансиско управување и контрола на субјектите на централно ниво
2. Поединечни извештаи за квалитетот и состојбата на системот за финансиско управување и контрола на субјектите на локално ниво
3. Поединечни годишни извештаи за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија на централно ниво
4. Поединечни годишни извештаи за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија на локално ниво.

РЕЗИМЕ

Годишниот извештај за функционирање на системот на јавна внатрешна финансиска контрола за 2015 година претставува извештај за функционирањето на системот за финансиско управување и контрола и внатрешната ревизија во јавниот сектор во Република Македонија за 2015 година. Тој е изготвен согласно член 48, алинеа 11, од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола („Службен весник на Република Македонија” бр. 90/2009, 12/2011, 188/2013 и 192/15) и Правилникот за формата и содржината на извештаите и изјавата за квалитетот и состојбата на внатрешните контроли од годишниот финансиски извештај („Службен весник на Република Македонија” бр. 147/2010, 34/2011 и 113/14).

Обврската за доставување на Годишен финансиски извештај за 2015 година ја исполнија 81% од субјектите од јавниот сектор на централно ниво и 70% од субјектите од јавниот сектор на локално ниво, што споредено со 2014 година претставува зголемување од 5 процентни поени на централно и 1 процентен поен на локално ниво.

Од податоците во доставените годишни извештаи за функционирањето на финансиското управување и контрола и евиденцијата во Централната хармонизациона единица, во 2015 година констатиран е следниот напредок: во 5 субјекти на централно ниво и во 12 единици на локална самоуправа основани се нови единици за финансиски прашања, во 8 субјекти на централно ниво и 6 единици на локална самоуправа се назначени раководители на единиците за финансиски прашања, во 12 субјекти на централно ниво и во 7 единици на локална самоуправа се назначени лица задолжени за неправилности согласно член 50 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола и во 6 субјекти на централно ниво се назначени одговорни сметководители.

Обврската за доставување на Годишен извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија во 2015 година ја исполнија 64 % од субјектите од јавниот сектор на централно и 60,5 % од субјектите од јавниот сектор на локално ниво.

Од податоците во доставените годишни извештаи за функционирањето на внатрешната ревизија и евиденцијата во Централната хармонизациона единица, во 2015 година констатиран е следниот напредок на **централно ниво**: зголемен е бојот на основаните единици за внатрешна ревизија за 7,7 % (од 78 на 84), зголемен е бројот на внатрешни ревизори за 4 % (од 142 на 145), зголемен е бројот на назначени раководители за 8,5 % (од 47 на 51), зголемен е бројот на субјекти кои доставиле годишен извештај за 12 % (од 58 на 65), намален е бројот на препораки за кои единиците за внатрешна ревизија не доставиле податоци за нивното спроведување за 4 процентни поени (од 7 % на 3%), намален е бројот на ad-hoc ревизии за 51% (од 45 на 22), намален е процентот на нереализирани препораки за 2 процентни поени (од 25 % на 23 %) и зголемен е процентот на делумно реализирани препораки за 4 процентни поени (од 17% на 21 %). На **локално ниво** констатиран е следниот напредок: зголемен е бројот на внатрешни ревизори за 1,5 % (од 67 на 68), зголемен е бројот на назначени раководители на единиците за внатрешна ревизија за 11,1 % (од 18 на 20), зголемен е бројот на општини кои доставиле извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија за 2,1 % (од 48 на 49), зголемена е реализацијата на планираните ревизии за 3,6 процентни поени (од 72 на 75,6) и намален е бројот на извршени ad-hoc ревизии за 53,3 % (од 15 на 7).

Во рамки на проектот „Обука на внатрешни ревизори во јавниот сектор“ бројот на сертифицирани внатрешни ревизори во јавниот сектор се зголеми за 29 лица со што вкупниот број на овластени

внатрешни ревизори во јавниот сектор во Република Македонија изнесува 77, од кои 4 лица поседуваат CGAP сертификат, а 73 се со CIPFA меѓународен сертификат.

Од втората половина на септември 2015 година започна со реализација на третиот циклус на Обуката на внатрешни ревизори во јавниот сектор во Република Македонија (Training of Internal Auditors in the Public Sector – TIAPS) со кој се опфатени 19 лица.

Во Ноември 2015 година беше организирана Конференција за јавна внатрешна финансиска контрола 2015-2017 година на локално ниво, на која учество зедеа градоначалници, раководители на единиците за внатрешна ревизија и раководители на единиците за финансиски прашања.

1. ВОВЕД

Годишниот извештај за функционирање на системот на јавна внатрешна финансиска контрола за 2015 година е изготвен врз основа на доставените годишни финансиски извештаи од субјектите, согласно член 48 алинеја 11, од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола („Службен весник на Република Македонија“ бр. 90/2009, 12/2011, 188/2013 и 192/15).

Овој извештај Министерството за финансии најдоцна до крајот на јули тековната година за претходната година го доставува до Владата на Република Македонија, а по неговото разгледување и усвојување, неговиот општ дел, без заклучоците и прилозите се објавува на веб страната на Министерството за финансии и се доставува до ДГ Буџет на Европската комисија.

Република Македонија спроведува реформи во управувањето со јавните финансии, во кои важен дел се воспоставувањето и развојот на системот на јавна внатрешна финансиска контрола. Цел на оваа реформа е развој на сеопфатен систем на внатрешни финансиски контроли во јавниот сектор, кој ќе овозможи воведување на стабилно финансиско управување со јавните средства. Таа е дел од процесот на подготовка за успешно спроведување на преговорите за влез во ЕУ од поглавјето 3.32 Финансиска контрола.

Воспоставувањето на системот за јавна внатрешна финансиска контрола е задача на раководителите на субјектите од јавниот сектор. Министерството за финансии, односно Секторот за јавна внатрешна финансиска контрола како Централната единица за хармонизација е надлежно за координација на развојот, воспоставувањето, спроведувањето и одржувањето на системот на јавна внатрешна финансиска контрола.

Спроведувањето на оваа реформа не е само поради исполнување на барањата за добивање членство во Европската унија, туку и унапредување на системите за управување и контрола со јавните средства, со што ќе се обезбеди подобро користење на ИПА фондовите, а како идна земја-членка спремно би се справиле со предизвиците кои ги носи членството.

Цел на Годишниот извештај е информирање на Владата на Република Македонија за активностите кои се спроведени во 2015 година во областа на развојот на внатрешните финансиски контроли, како и за сегашната состојба и идните насоки во развојот на овој систем.

2. ДОСТАВЕНИ ГОДИШНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА 2015 ГОДИНА

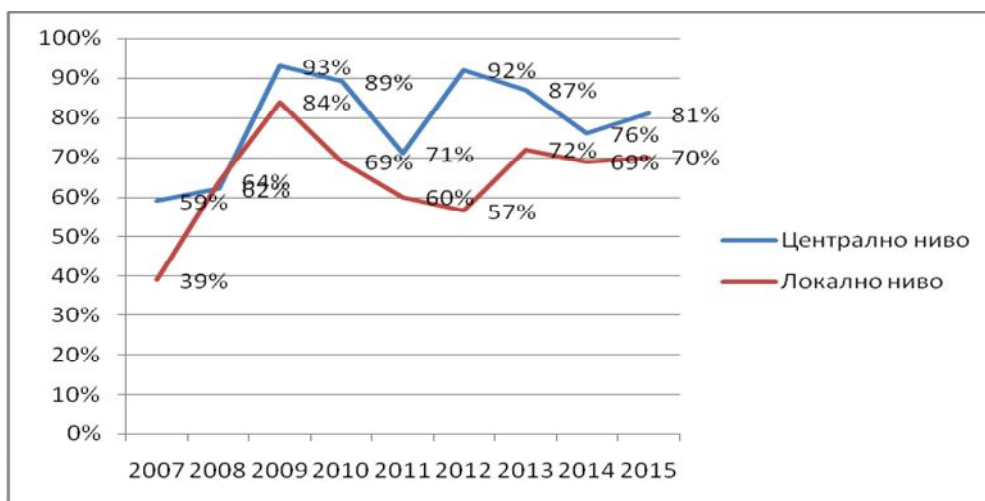
Согласно член 47, од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола („Службен весник на Република Македонија“ бр. 90/2009, 188/2013 и 192/15) и Правилникот за формата и содржината на извештаите и изјавата за квалитетот и состојбата на внатрешните контроли од годишниот финансиски извештај („Службен весник на Република Македонија“ бр. 147/10, 34/11 и 113/14) раководителот на буџетскиот корисник од прва линија од областа на законодавната, извршната и судската власт (освен Државниот завод за ревизија), фондовите и општините и градот Скопје е должен до Централната единица за хармонизација да достави годишен финансиски извештај најдоцна до 10 мај во тековната година за претходната година. Годишниот финансиски извештај особено содржи:

- извештај за планирани и потрошени средства по ставки (споредбен табеларен приказ),
- извештај за реализирани програми, проекти и договори,
- годишни сметки или консолидирана годишна сметка,

- извештај за спроведените самопроцени (резултати од самопроцените кои не се целосно позитивни, коментари на раководителот на субјектот кои се однесуваат на препораките од самопроцените и мислење за финансиското управување и контрола),
- изјава за квалитетот и состојбата за внатрешните контроли,
- извештај за активностите за воспоставување и развој на финансиското управување и контрола и
- извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија.

Вкупниот број на буџетски корисници кои имаат обврска за доставување годишен финансиски извештај е 173 од кои 92 се на централно и 81 на локално ниво (80 општини и Градот Скопје). Од вкупно 173 субјекти од централно и локално ниво, Годишен финансиски извештај доставија 76%, односно 132 субјекти (од кои 75 од централно (81%) и 57 од локално ниво (70%).

По години од 2007 до 2015 година процентот на доставени годишни финансиски извештаи на централно и локално ниво е како што следи:

Од вкупно 92 субјекти од централно ниво, 18% односно 17 субјекти не доставија изјава и годишен финансиски извештај. Од вкупно 81 единици на локална самоуправа 30% односно 24 општини не доставија годишен извештај (Прилог I/1. Преглед на субјекти од централно и локално ниво кои не доставиле годишен финансиски извештај).

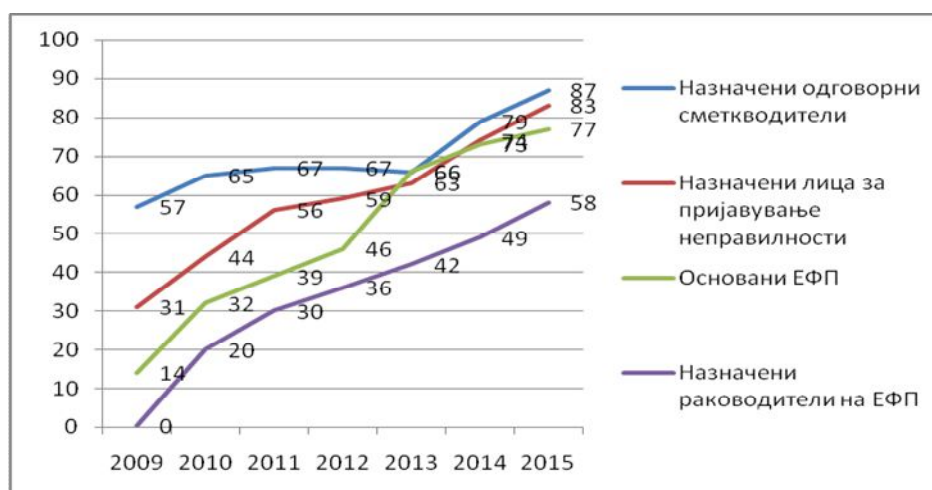
3. ИЗВЕШТАЈ ЗА КВАЛИТЕТОТ И СОСТОЈБАТА НА ФИНАНСИСКОТО УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА

3.1 Состојба во финансиското управување и контрола на централно ниво

Состојбата во финансиското управување и контрола кај 92 директен буџетски корисник - субјекти од централно ниво на крајот на 2015 година е следна:

- во 77% од субјектите на централно ниво (71) се основани единици за финансиски прашања (сектори/одделенија);
- во 58% од субјектите на централно ниво (53) се назначени раководители на единиците за финансиско управување и контрола;
- во 87% од субјектите на централно ниво (80), назначени се одговорни сметководители, согласно Законот за сметководство кај буџетите и буџетските корисници и
- во 83% од субјектите на централно ниво (76) е назначено лице задолжено за неправилности согласно член 50 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола.
- во 46% од субјектите на централно ниво (42) донесени се Стратегии за управување со ризици согласно член 15, став 2 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола. Заклучно со 30.06.2016 година донесени се Стратегии за управување со ризици во 59 субјекти односно 64% (Прилог I/2. Преглед на субјекти од централно ниво во кои се донесени Стратегии за управување со ризици).
- во 39% од субјектите на централно ниво (36) се изготвени Регистри на ризици. Заклучно со 30.06.2016 година изготвени се Регистри на ризици во 46 субјекти односно 50% (Прилог I/3. Преглед на субјекти од централно ниво во кои се изготвени Регистри на ризици).

По години од 2009 до декември 2015 година состојбата на финансиското управување на централно ниво е како што следи:

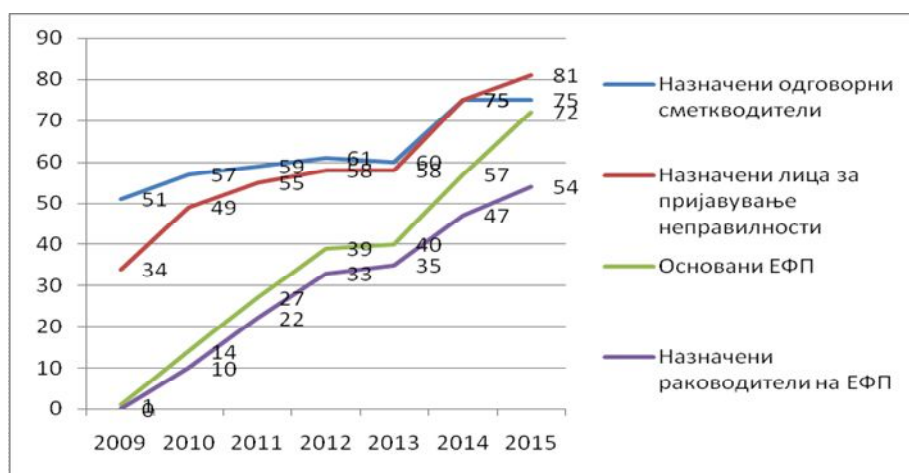
3.2 Состојба во финансиското управување и контрола на локално ниво

Состојбата во финансиското управување и контрола кај 81 единица на локалната самоуправа на крајот на 2015 година е следна:

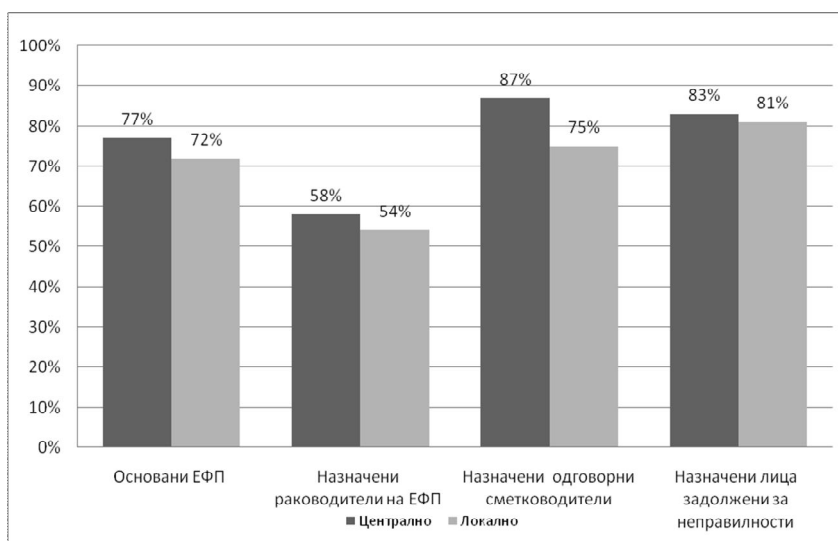
- во 72% од единиците на локалната самоуправа (58) се основани единици за финансиски прашања (сектори/одделенија);

- во 54% од единиците на локалната самоуправа (44) се назначени раководители на единиците за финансиско управување и контрола;
- во 75% од единиците на локалната самоуправа (61), назначени се одговорни сметководители, согласно Законот за сметководство кај буџетите и буџетските корисници;
- во 81% од единиците на локалната самоуправа (66) е назначено лице задолжено за неправилности согласно член 50 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола;
- во 27% од субјектите на локално ниво (22) донесени се Стратегии за управување со ризици согласно член 15, став 2 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола. Заклучно со 30.06.2016 година донесени се Стратегии за управување со ризици во 31 субјект односно 38%. (Прилог I/4. Преглед на субјекти од локално ниво во кои се донесени Стратегии за управување со ризици) и
- во 20% од субјектите на локално ниво (16) донесени се Регистри на ризици. Заклучно со 30.06.2016 година изготвени се Регистри на ризици во 24 субјекти односно 30% (Прилог I/5. Преглед на субјекти од локално ниво во кои се изготвени Регистри на ризици).

По години од 2009 до декември 2015 година состојбата на финансиското управување на локално ниво е како што следи:

Состојбата во финансиското управување и контрола споредбено на централно и локално ниво заклучно со декември 2015 година е прикажана на следниот графикон:

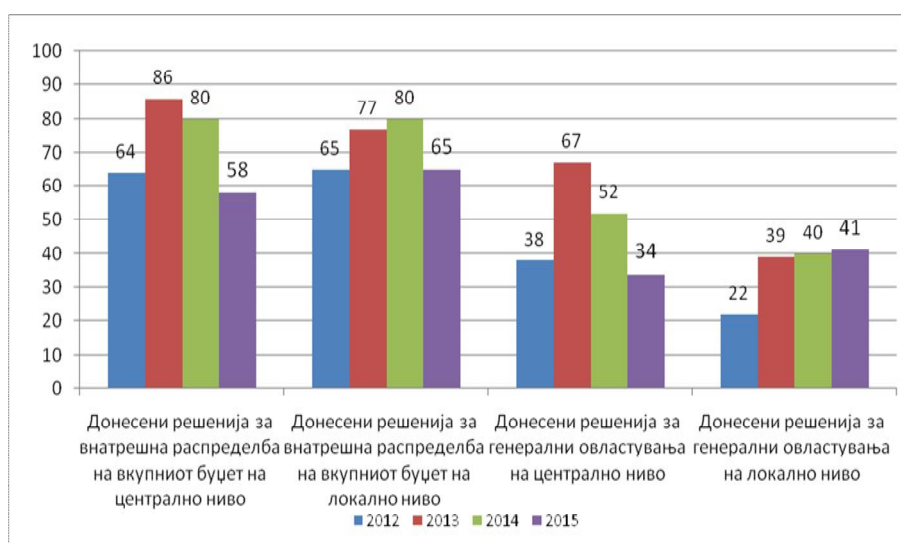

3.3 Воспоставување децентрализиран систем на финансиско управување и контрола

Состојбата во воспоставувањето на децентрализиран систем на финансиското управување и контрола заклучно со декември 2015 година е следна:

- во 58% од субјектите на централно ниво (53) и 65% од општините и Градот Скопје (53) донесени се решенија за внатрешна распределба на вкупниот одобрен буџет.
- во 34% од субјектите на централно ниво (31) и 41% од општините и Градот Скопје (33) донесени се решенија за генерални овластувања.

Состојбата во степенот на децентрализација на системот за финансиско управување и контрола на централно и локално ниво преку донесени решенија за внатрешна распределба на вкупниот одобрен буџет и донесени решенија за генерални овластувања, заклучно со декември 2015 година во проценти на реализација е прикажана на следниот графикон:

3.4 Резултати од спроведената самопроценка на компонентите на финансиското управување и контрола

Во рамки на Годишниот извештај за активностите за воспоставување и развој на финансиското управување и контрола за 2015 година 72 субјекти од централно ниво и 57 единици на локалната самоуправа извршија самопроценка на системот за финансиско управување и контрола.

Збирните резултати од спроведената самопроценка на имплементирани компоненти на финансиско управување и контрола се претставени во следната табела:

Компоненти на финансиско управување и контрола	Централно %	Локално %
I. Контролна средина	65.5	65,2
а) Етика и интегритет	43.00	40,80
б) Раководење и стил на управување	77.80	83,90
в) Плански пристап во работењето	76.00	69,50
г) Организациона структура, овластувања и одговорности, систем на известување	60.30	63,60
д) Развој на човечки ресурси	70.30	68,00
II. Управување со ризиците	68.4	52,1
III. Контроли	82.8	96,9
IV. Информации и комуникации	71.5	84,3
V. Мониторинг (следење и проценка на системот)	50.9	61,8
Вкупно просек	67.8	72,1

Најслаби резултати се забележани:

- во компонентата „Контролна средина“ - областа „Етика и интегритет“, од причина што 92% од субјектите на централно ниво и 93% од локално ниво немаат назначено лице (повереник) за етика, 65% од единиците на локална самоуправа немаат донесено дополнителни интерни упатства/насоки за однесување на вработените и 76% од субјектите на централно и 72% од единиците на локална самоуправа немаат јасни правила (интерни акти) со кои се дефинираат состојбите за потенцијален конфликт на интереси и начинот на постапување;
- во компонентата „Контролна средина“ - областа „Раководење и стил на управување“, од причина што во 68% од субјектите на централно ниво на состаноците на највисоко ниво на раководство не учествуваат раководителите на органите во состав на субјектот;
- во компонентата „Контролна средина“ - областа „Плански пристап во работењето (мисија, визија, цели)“, од причини што 87% од институциите од централно ниво во подготовката на стратешките документи не ги вклучуваат втората линија буџетски корисници и 70% од единиците на локална самоуправа немаат утврдено показатели на успешност преку кои се

следи спроведувањето на утврдените цели.

- во компонентата „Контролна средина“ - областа „Организациона структура, овластувања и одговорности, систем на известување“, од причини што во 55% од институциите од централно ниво организационите единици не изготвуваат извештај за реализацијата на одобраниот буџет;
- во компонентата „Контролна средина“ - областа „Развој на човечките ресурси (планирање на работењето и следење на успешноста на постигнатите резултати)“, од причини што 61% од институциите од централно ниво и 67% од единиците на локалната самоуправа во годишните планови за работа на организационите единици не доделуваат задачи/активности поединечно по вработен;
- во компонентата „Управување со ризиците“ од причини што:
 - во 56% од единиците на локалната самоуправа ризиците не се наведени во планските документи и во 61% од единиците на локална самоуправа, ризиците не се наведени во писмена форма во регистарот на ризици;
 - 57% од институциите на централно ниво и 81% од единиците на локалната самоуправа немаат воспоставен систем за известување за најзначајните ризици;
 - 53% институциите на централно ниво и 81% од единиците на локалната самоуправа немаат назначено лице одговорно за координирање на воспоставувањето на процесот за управување со ризици;
 - 71% од институциите од централно ниво и 90% од единиците на локалната самоуправа немаат назначено координатори за ризици по организационите единици;
 - во 87% од институциите од централно ниво и 72% од единиците на локалната самоуправа, буџетските корисници кои се во состав на буџетот на субјектот не известуваат за главните ризици;
- во компонентата „Контроли“ од причини што:
 - 56% од институциите од централно ниво и 61% од единиците на локалната самоуправа немаат пишани интерни процедури (правилници, упатства, насоки) кои како продолжение на прописите подетално го уредуваат процесот на подготовка и реализација на стратешкиот план;
 - 73% од институциите од централно ниво немаат пишани интерни процедури (правилници, упатства, насоки) кои како продолжение на прописите подетално го уредуваат процес на наплата на сопствените приходи;
 - 75% од институциите од централно ниво немаат пишани интерни процедури (правилници, упатства, насоки) кои како продолжение на прописите подетално го уредуваат процес на поврат на неоправдано потрошени или погрешно платени буџетски средства;
 - 57% од институциите од централно ниво не спроведуваат дополнителни контроли на наменското трошење на исплатените буџетски средства;
 - 73% од институциите од централно ниво и 75% од единиците на локалната самоуправа

немаат пишани интерни процедури (правилници, упатства, насоки) кои како продолжение на прописите подетално ја уредуваат постапката за спроведување на дополнителни контроли;

- 93% од институциите од централно ниво и 72% од единиците на локалната самоуправа немаат пишани интерни процедури (правилници, упатства, насоки) кои се однесуваат на подготовка и реализација на стратешките планови, подготовката и реализацијата на финансискиот план/буџетот, набавките и договарањето, дополнителната контрола и слично, а содржат упатства за начинот на соработка и активностите кои се очекуваат од буџетските корисници од втора линија?
- 95% од институциите од централно ниво и 77% од единиците на локалната самоуправа немаат сознанија во колкава мерка буџетските корисници од втората линија ги имаат уредено контролните активности во процесите на подготовка и реализација на финансиските планови/буџетите, набавките и договарањето, управување со имотот и слично;

▪ во компонентата „Информации и комуникации“ од причини што:

- 58% од единиците на локалната самоуправа немаат воспоставено систем за известување за реализацијата на програмите/проектите
- 91% од институциите од централно ниво и 72% од единиците на локалната самоуправа втората линија буџетски корисници не изготвуваат и други извештаи освен пропишаните финансиски извештаи, кои ги доставуваат на буџетскиот корисник од прва линија;
- во 88% од институциите од централно ниво не е остварена информатичка поврзаност со втората линија буџетски корисници;

▪ во компонентата „Мониторинг (следење и проценка на системот)“ од причини што:

- во 55% од институциите од централно ниво највисоките раководители немаат воспоставено систем за известување кој им овозможува добивање извештаи за функционирање на системот на финансиско управување и контрола за кој тие се одговорни;
- во 89% од институциите од централно ниво и 65% од единиците на локалната самоуправа не постојат соодветни системи за известување воспоставени од буџетските корисници од првата линија кои обезбедуваат следење на функционирањето на системот на финансиското управување и контрола кај буџетските корисници од втора линија

3.5 Постигнат напредок во финансиското управување и контрола во 2015 година

Од податоците во доставените годишни извештаи за функционирањето на финансиското управување и контрола и евиденцијата во Централната хармонизациона единица, во 2015 година констатиран е следниот напредок:

- во 5 субјекти на централно ниво и во 12 единици на локална самоуправа основани се нови единици за финансиски прашања;
- во 8 субјекти на централно ниво и 6 единици на локална самоуправа се назначени раководители на единиците за финансиски прашања;

- во 12 субјекти на централно ниво и во 7 единици на локална самоуправа се назначени лица задолжени за неправилности согласно член 50 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола и
- во 6 субјекти на централно ниво се назначени одговорни сметководители.

3.6 Утврдени слабости

Слабости во воспоставувањето и функционирањето на финансиското управување и контрола се:

- 17 од субјектите на централно ниво и во 20 од единиците на локална самоуправа немаат основано единици за финансиски прашања (**Прилог I/ 6: Преглед на субјекти од централно и локално ниво кои немаат основано посебна единица за финансиски прашања**);
- 37 од субјектите на централно ниво и во 37 од единиците на локалната самоуправа немаат назначено раководители на единиците за финансиски прашања; (**Прилог I/7: Преглед на субјекти од централно и локално ниво кои немаат назначено раководители на единиците за финансиски прашања**);
- во 14 субјекти на централно ниво и во 15 од единиците на локалната самоуправа не е назначено лице задолжено за неправилности согласно член 50 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола, (**Прилог I/8: Преглед на субјекти од централно и локално ниво кои немаат назначено лице задолжено за неправилности**) и
- во 12 субјекти од централно ниво и во 20 од единиците на локалната самоуправа не се назначени одговорни сметководители, согласно обврската од Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници (**Прилог I/9: Преглед на субјекти од централно и локално ниво кои немаат назначено одговорен сметководител**);
- 33 од субјектите на централно ниво и во 50 од единиците на локална самоуправа немаат донесено Стратегија за управување со ризици (**Прилог I/10: Преглед на субјекти од централно и локално ниво кои немаат донесено Стратегија за управување со ризици**);
- 46 од субјектите на централно ниво и во 57 од единиците на локална самоуправа немаат изготвено Регистар на ризици (**Прилог I/11: Преглед на субјекти од централно и локално ниво кои немаат изготвено Регистар на ризици**);

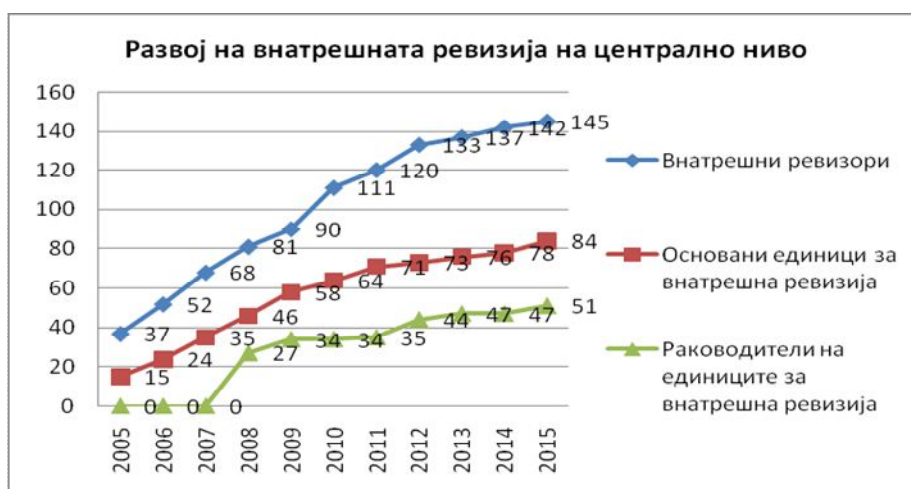
3.7 Поединечни извештаи

Врз основа на доставените годишни извештаи за квалитетот и состојбата на финансиското управување и контрола во 2015 година, Министерството за финансии - Секторот за јавна внатрешна финансиска контрола, изготви поединечни извештаи за субјектите на централно и локално ниво (**Прилог II/1.Поединечни извештаи за квалитетот и состојбата на системот за финансиско управување и контрола на субјектите на централно ниво и Прилог II/2.Поединечни извештаи за квалитетот и состојбата на системот за финансиско управување и контрола на субјектите на локално ниво**).

4. ИЗВЕШТАЈ ЗА ИЗВРШЕНИТЕ РЕВИЗИИ И АКТИВНОСТИ НА ВНАТРЕШНАТА РЕВИЗИЈА ВО 2015 ГОДИНА

4.1 Состојба на внатрешната ревизија на централно и локално ниво согласно евиденцијата на Централната единица за хармонизација

Заклучно со 31.12.2015 година во субјектите од јавниот сектор на **централно ниво** основани се 84 единици за внатрешна ревизија во кои се вработени 145 внатрешни ревизори, од кои 51 се раководители, а 19 субјекти од јавниот сектор имаат склучено договор за вршење на внатрешна ревизија со единица за внатрешна ревизија од друг субјект. Бројот на основани единици за внатрешна ревизија, внатрешни ревизори и назначени раководители по години на централно ниво е прикажан на следниот графикон:

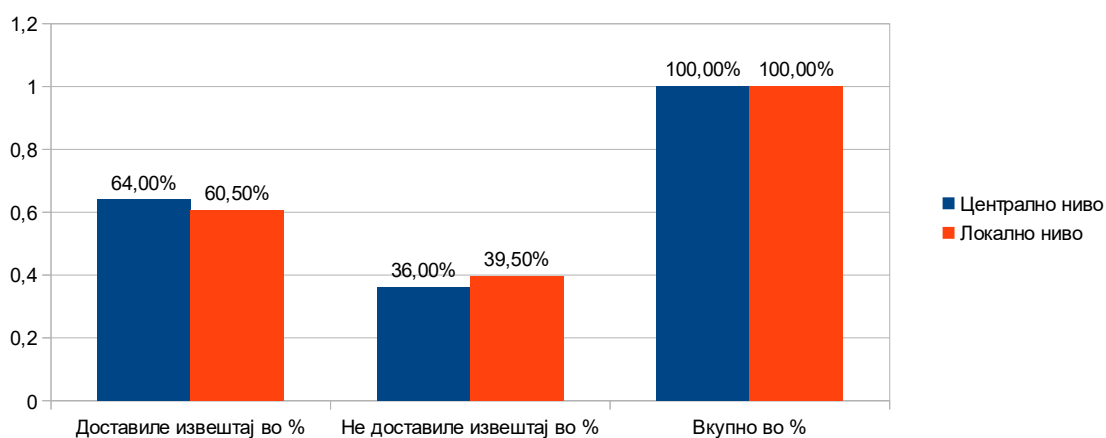
Заклучно со 31.12.2015 година во субјектите од јавниот сектор на **локално ниво** основани се 71 единица за внатрешна ревизија во кои се вработени 68 внатрешни ревизори, од кои 20 се раководители (29,4%), а 24 општини имаат склучено договор со друга општина. Бројот на основани единици за внатрешна ревизија, внатрешни ревизори и назначени раководители по години на локално ниво е прикажан на следниот графикон:

4.2 Состојба на внатрешната ревизија на централно и локално ниво согласно доставените годишни извештаи за 2015 година

Вкупниот број на субјекти кои имаат обврска за доставување извештај за извршени ревизии и активности на внатрешната ревизија е 173 од кои 92 се на централно и 81 на локално ниво (80 општини и Градот Скопје).

Од вкупно 173 субјекти од централно и локално ниво, извештај доставија 108 субјекти (62,4 %), од кои 59 од централно (64%) и 49 од локално ниво (60,5%). Покрај овие, 6 субјекти од јавниот сектор на централно ниво доставија извештај, иако немаат обврска за доставување, со што бројот на доставени извештаи е 65. Процентот на субјекти кои доставиле и не доставиле извештај е прикажан на следниот графикон:

Од вкупно 173 субјекти од централно и локално ниво, извештај не доставија 37,6 %, односно 65 субјекти (од кои 33 од централно (36%) и 32 од локално ниво (39,5%).

(Прилог I/12. Преглед на субјекти од централно и локално ниво кои не доставиле извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешна ревизија).

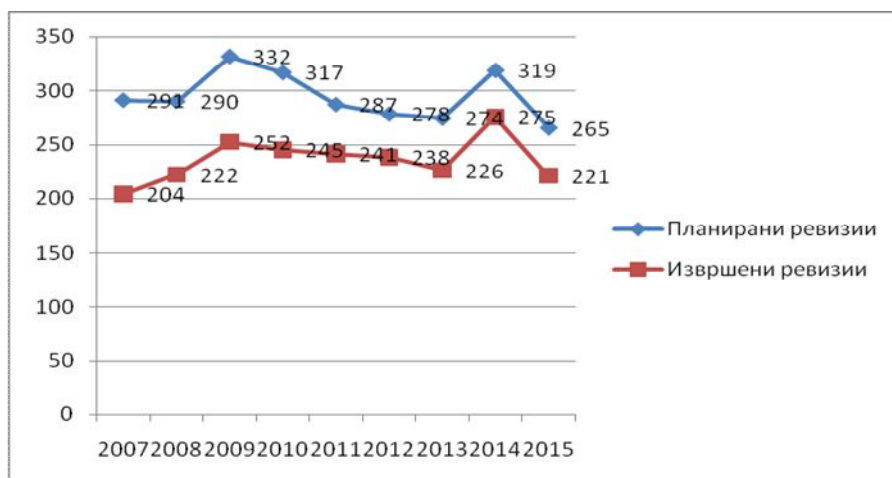
4.2.1 Состојба на внатрешната ревизија на централно ниво согласно доставените годишни извештаи за 2015 година

Од 65 субјекти на централно ниво кои доставија извештај, 61 имаат основано единица за внатрешна ревизија во кои се систематизирани 314 работни места, а пополнети се 110, односно само 35%.

Согласно Годишните планови за 2015 година планирано е извршување на 243 ревизии кај субјектите од јавниот сектор на централно ниво. На барање на раководителите на субјектите планирани се 22 дополнителни (ad-hoc) ревизии, со што вкупниот број на планирани ревизии изнесува 265. Во 2015 година извршени се 221 ревизија (83,4% од вкупно планираните), за кои се издадени конечни ревизорски извештаи во 45 субјекти од јавниот сектор кои доставиле извештај.

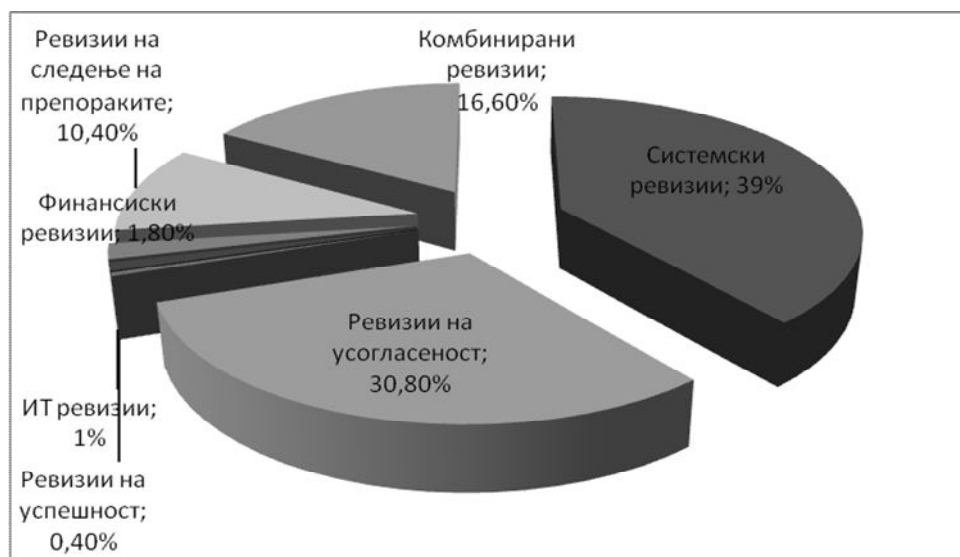
Во 2015 година планирани се 37 ревизии поврзани со програмите на ЕУ од кои се извршени 17 (46%).

По години планираните и извршени ревизии се како што следат:

Од извршените 221 ревизија, 39% (86) се системски ревизии, 30,8% (68) се ревизии на усогласеност, 0,4% (1) се ревизии на успешност, 1% (2) се ИТ ревизии, 1,8% (4) се финансиски ревизии, 10,4% (23) се ревизии за следење на препораките, а 16,6% (7) се комбинирани ревизии.

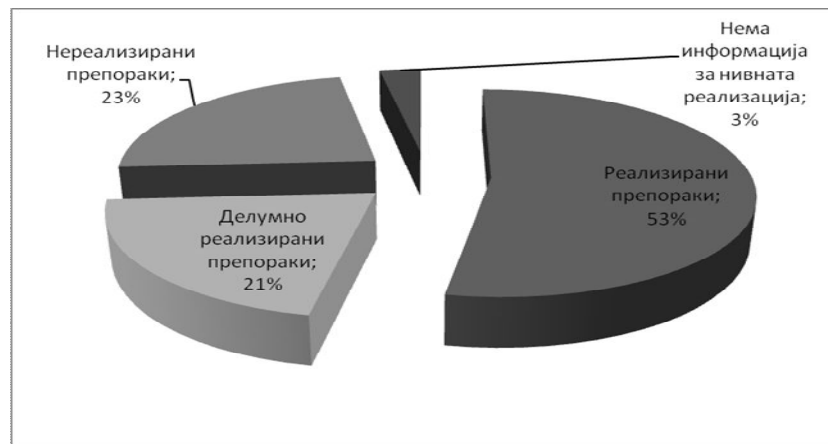
Процентот на извршени ревизии по видови е прикажан на следниот графикон:

Во 2015 година за извршените ревизии дадени се 1.016 препораки, од кои 53% (538) се реализирани, 21% (214) се делумно реализирани, 23% (234) не се реализирани¹, а за 3 % (30) нема информации за нивната реализација.

¹ За 151 (15%) препорака од нереализираните сеуште не е истечен рокот за нивна реализација

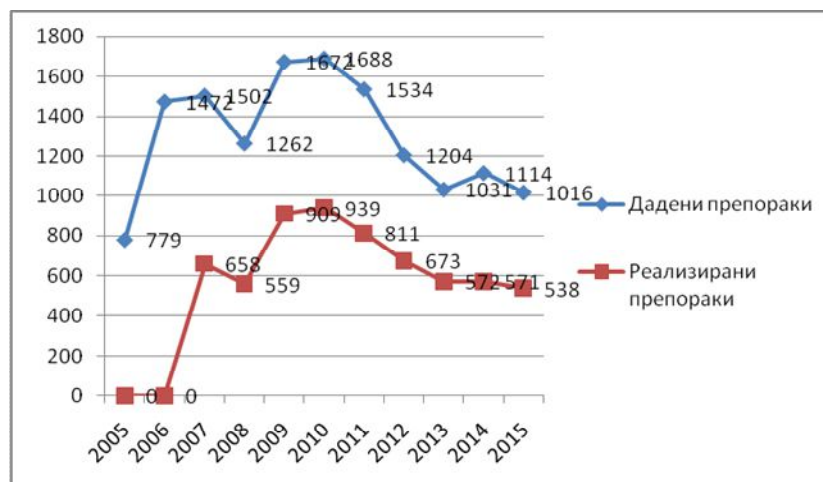
Процентот на реализација на препораките во 2015 година е прикажан на следниот графикон:

Процентот на реализирани препораки по години е прикажан на следниот графикон:

Дадените и реализираните препораки по години се прикажани на следниот графикон:

Единиците за внатрешна ревизија на централно ниво во 2015 година извршиле 221 ревизија за кои потрошиле 17.304 ревизорски денови, односно 78 ревизорски денови просечно, што е за 6 дена повеќе во однос на претходната година.

4.2.1.1 Постигнат напредок во внатрешната ревизија на централно ниво во 2015 година во однос на претходната година

Од податоците во доставените годишни извештаи за функционирањето на внатрешната ревизија и евиденцијата во Централната хармонизациона единица, во 2015 година во однос на претходната година констатирано е следното:

- зголемување на основаните единици за внатрешна ревизија за 7,7 % (од 78 на 84);
- зголемување на бројот на внатрешни ревизори за 4% (од 142 на 145);
- зголемување на бројот на назначени раководители за 8,5 % (од 47 на 51);
- зголемување на бројот на субјекти кои доставиле годишен извештај за 12% (од 58 на 65);
- зголемување на процентот на реализирани препораки од 51% на 53 %;
- намалување на бројот на препораки за кои единиците за внатрешна ревизија не доставиле податок за нивната реализација за 4 процентни поени (од 7% на 3%);
- намалување на бројот на ad-hoc ревизии за 51 % (од 45 на 22);
- намалување на процентот на нереализирани препораки за 2 процентни поени (од 25 % на 23%);
- зголемување на процентот на делумно реализирани препораки за 4 процентни поени (од 17% на 21 %).

4.2.1.2 Утврдени слабости во внатрешната ревизија на централно ниво во 2015 година во однос на претходната година

За 2015 година констатирани се следните слабости во воспоставувањето и функционирањето на внатрешната ревизија на централно ниво:

- намален е бројот на извршени ревизии за 19,6% (од 275 на 221), а како резултат на тоа намален е и бројот на дадени препораки за 8,8 % (1114 на 1016);

- намален е бројот на планирани ревизии за 17 % (од 319 на 265);
- зголемен е бројот на просечно потрошени ревизорски денови за извршување на една ревизија за 8,3 % (од 72 на 78).

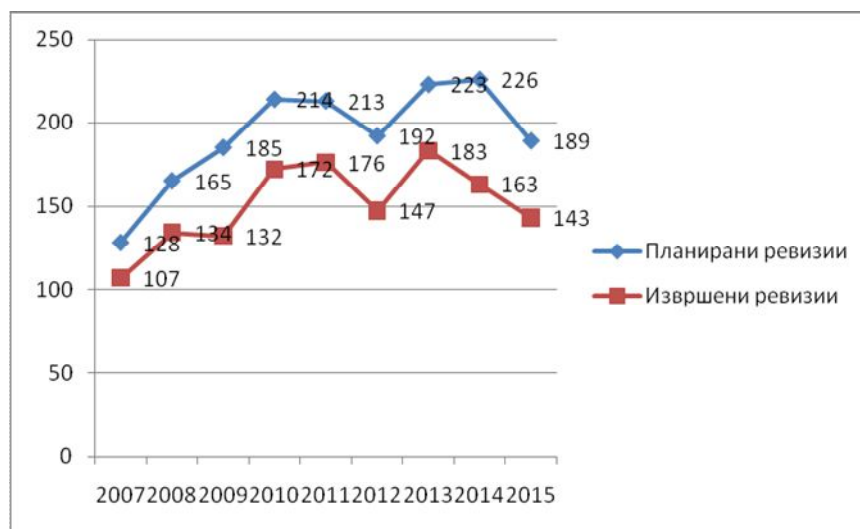
4.2.2 Состојба на внатрешната ревизија на локално ниво согласно доставените годишни извештаи за 2015 година

Од 49 субјекти на локално ниво кои доставија извештај, 42 имаат основано единица за внатрешна ревизија во кои се систематизирани 176 работни места, а пополнети се 48, односно само 27%.

Согласно Годишните планови за 2015 година планирано е извршување на 182 ревизии кај субјектите од јавниот сектор на локално ниво. На барање на раководителите на субјектите планирани се 7 дополнителни (ad-hoc) ревизии, со што вкупниот број на планирани ревизии изнесува 189. Во 2015 година извршени се 143 ревизии (75,6% од вкупно планираните), за кои се издадени конечни ревизорски извештаи во 34 општини кои доставиле извештај.

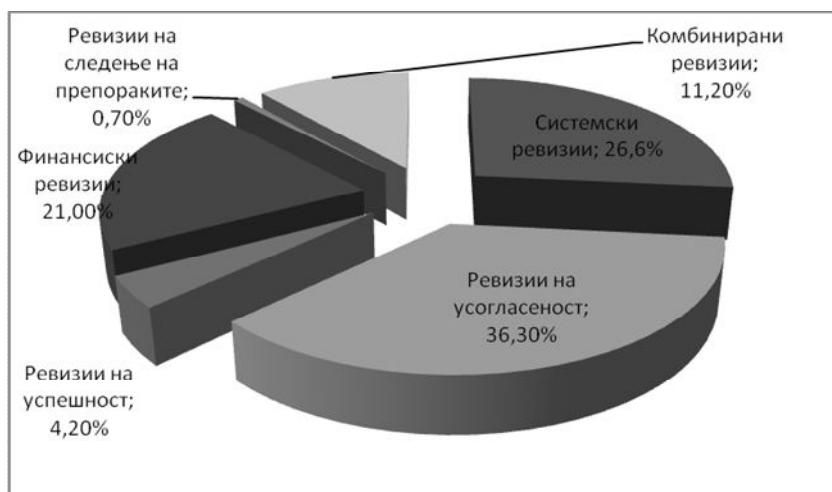
Во 2015 година не се планирани и извршени ревизии поврзани со програмите на ЕУ, иако 9 општини известија дека користат средства од ЕУ.

По години планираните и извршени ревизии се како што следат:

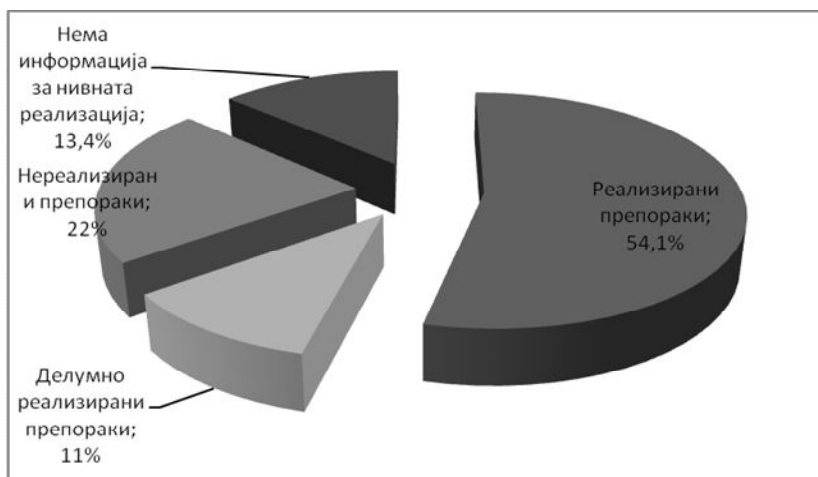
Од извршените 143 ревизии, 26,6% (38) се системски ревизии, 36,3% (52) се ревизии на усогласеност, 4,2% (6) се ревизии на успешност, 21% (30) се финансиски ревизии, 0,7% (1) е ревизија за следење на препораките, а 11,2% (16) се комбинирани ревизии.

Процентот на извршени ревизии по видови е прикажан на следниот графикон:

Во 2015 година за извршените ревизии дадени се 966 препораки, од кои 54,1% (523) се реализирани, 11% (106) се делумно реализирани, 22% (207) не се реализирани², а за 13,4 % (130) нема информации за нивната реализација.

Процентот на реализација на препораките во 2015 година е прикажан на следниот графикон:

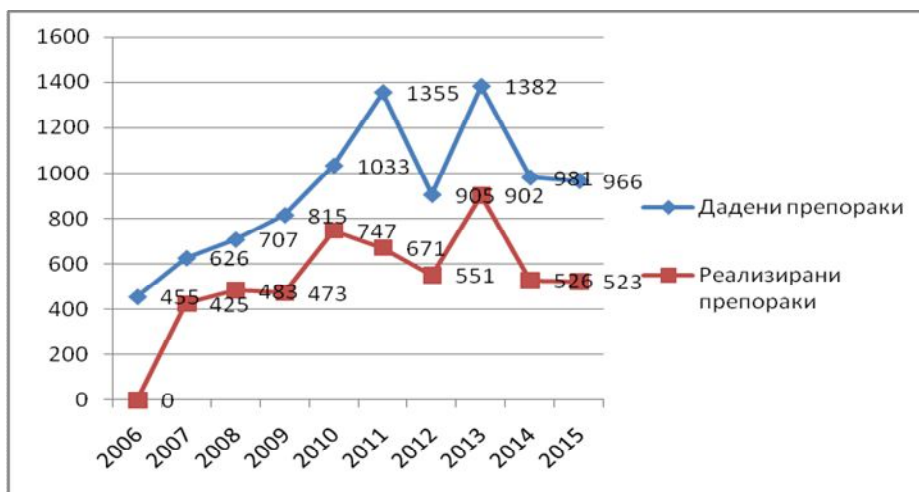

² За 71 (7,3%) препорака од нереализираните сеуште не е истечен рокот за нивна реализација

Процентот на реализирани препораки по години е прикажан на следниот графикон:

Дадените и реализирани препораки по години се прикажани на следниот графикон:

Единиците за внатрешна ревизија на локално ниво во 2015 година извршиле 143 ревизии за кои потрошиле 5.974 ревизорски денови, односно 42 ревизорски денови просечно, што е за 4 дена повеќе во однос на претходната година.

Бројот на потрошени ревизорски денови за една ревизија по години е прикажан на следниот графикон:

4.2.2.1 Постигнат напредок во внатрешната ревизија на локално ниво во 2015 година во однос на претходната година

Од податоците во доставените годишни извештаи за функционирањето на внатрешната ревизија и евиденцијата во Централната хармонизациона единица, во 2015 година констатирано е следното:

- зголемување на бројот на внатрешни ревизори за 1,5 % (од 67 на 68);
- зголемување на бројот на назначени раководители на единиците за внатрешна ревизија за 11,1 % (од 18 на 20);
- зголемување на бројот на општини кои доставиле извештај за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија за 2,1 % (од 48 на 49);
- зголемување на реализацијата на планираните ревизии за 3,6 процентни поени (од 72 на 75,6) и
- намалување на бројот на извршени ad-hoc за 53,3 % (од 15 на 7).

4.2.2.2 Утврдени слабости во внатрешната ревизија на локално ниво во 2015 година во однос на претходната година

За 2015 година констатирани се следните слабости во воспоставувањето и функционирањето на внатрешната ревизија на локално ниво:

- намалување на бројот на планирани ревизии за 16,4% (од 226 на 189)
- намалување на бројот на извршени ревизии за 12,3% (од 163 на 143),
- намалување на бројот на дадени препораки за 1,5% (од 981 на 966)
- намалување на делумно реализираните препораки за 2,3 процентни поени (од 13,3 % на 11 %);
- зголемување на нереализираните препораки за 5 процентни поени (од 17% на 22%);
- зголемување на просечно потрошени ревизорски денови за 4 (од 38 на 42).

4.3 Спроведена сертификација на внатрешните ревизори

Во рамки на проектот „Обука на внатрешни ревизори во јавниот сектор“ бројот на сертифицирани внатрешни ревизори во јавниот сектор се зголеми за 29 лица со што вкупниот број на овластени ревизори во јавниот сектор во Република Македонија изнесува 77, од кои 4 лица поседуваат CGAP сертификат, а 73 се со CIPFA меѓународен сертификат.

Исто така, Министерството за финансии во соработка со Центарот за развој на финансиите (Center of Excellence in Finance-CEF) и Овластениот институт за јавни финансии и сметководство (Chartered Institute of Public Finance and Accountancy-CIPFA), од втората половина на септември 2015 година започна со реализација на третиот циклус на Обуката на внатрешни ревизори во јавниот сектор во Република Македонија (Training of Internal Auditors in the Public Sector – TIAPS) каде 19 лица ги следат модулите од проектот.

4.4 Поединечни извештаи

Врз основа на доставените годишни извештаи за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија, Министерство за финансии - Секторот за јавна внатрешна финансиска контрола изготви поединечни извештаи за субјектите од јавниот сектор на централно и локално ниво (**Прилог II/3**: Поединечни годишни извештаи за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија на централно ниво и **Прилог II/4**: Поединечни годишни извештаи за извршените ревизии и активностите на внатрешната ревизија на локално ниво).